

למידה משמעותית במחוזות ירושלים ומנח"י

הלמידה היא גילוי הדברים שאתה כבר יודע. בעשייה אתה מראה כי אתה יודע אותם. (ריצ'רד באך). העלון הנוכחי מציג מגוון של למידה המגלה וחושף את הידע הנמצא במחוז. העשייה מציגה את הידע בדרכים שונות, לקהלי יעד מגוונים, ובכל שכבות הגיל.

אנו מאחלות המשך עשייה ברוכה ועשירה, המשקפת למידה מעמיקה ורחבה.

יפה ישר ואינה זלצמן



מה בין מורה מנוסה למורה מומחה? כיצד משפיע המורה על הישגי תלמידיו?
[מאמרו של ג'ון הטי](#) נותן תשובות מעניינות לשאלות אלו.

ת/טמונה לחשיבה

כדי להגיע גבוה צריך לפעמים להתכופף
(עומר ברקמן)



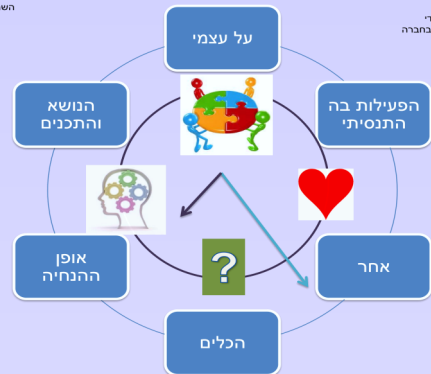
מעוניינים לשתף בתכנים? בפעילויות? בתוצרים?
מבקשים להגיב? להאיר? להעיר?
אתם מוזמנים ליצור קשר עם
[מדריכות למידה משמעותית - מחוזות ירושלים ומנח"י](#)

l.mashmautit@gmail.com

מדריכות למידה משמעותית:

יסודי: ציפי שאבי, תמי רוזויג, אורלי בניטה
על יסודי: אתי דבש, מיכל סטולר, שקמה דגני

למידה משמעותית בח"ח
השתלמות לרכזים ולמדריכות
לחנך חברתי-ערכי
תשע"ה



מה התחבר אצלי בעקבות הלמידה וההתנסות?

תהליכים רפלקטיביים בפיתוח מקצועי

לרכזות חינוך חברתי-ערכי

הרפלקציה היא פעולה המערבת תהליכי חשיבה, עמדות והלכי נפש, ודורשת שימוש במיומנויות תקשורת אישיות ובין אישיות.

בהדרכה אנו משתמשות באמצעי הרפלקטיבי הן מול עצמנו והן מול צוותי ההוראה, וזאת מתוך כוונה ליצור תהליך מקביל- כשם שצוותי ההוראה התנסו וחוו תהליך רפלקטיבי, כך יעודדו ויצליחו ל"שאוב" ולהוביל את הנמען שלהם לתהליכי רפלקציה.

מוצג להלן כלי רפלקטיבי אליו נחשפו צוותי ההוראה והרכזים החברתיים בהשתלמות שילוב ערכים בתחומי הדעת ובהשתלמויות רכזים חברתיים במרכז פסג"ה מנח"י. מטרת הכלי לזמן משוב, הערכה ורפלקציה בעקבות תהליכי למידה והתנסות בסדנא/השתלמות/ מפגש למידה וכדומה. הכלי מאפשר לבחון אירועים ולמידות מנקודת מבט אישית.

לפירוט, דוגמאות ומידע נוסף [לחצו על התמונה](#).



יזמות ישראלית - למידה משמעותית

בבי"ס "אבני החושן" במודיעין.

המנהלת: אילנית כהן. **המורה:** סיגל רות

תלמידי כיתות ה' ו' למדו את הקורס "חשיבה שיווקית" אשר מבוצע ע"י "אדיוסיסטמס", מטעם משרד הכלכלה, לקידום תוצרת הארץ. התלמידים לומדים מושגים מעולם היזמות ונחשפים לסיפורי חיים של יזמים ישראלים שהמשותף להם הוא חשיבה מחוץ לקופסא. מטרת העל של הלמידה: לפתח אצל התלמידים סקרנות, לתת להם השראה מיזמים ישראלים שהצליחו, **ובסופה של למידה התלמידים יחשפו יוזמה פרי פיתוחם יחד עם "תיק מוצר" הכולל את התהליך שעברו עד לפיתוח המוצר.** בסיום התהליך ישתתפו היזמים הצעירים בתחרות ארצית במעמד שר הכלכלה. גם ילדי הכיתה הקטנה משתלבים בשיעורים אלו וחשיבתם היצירתית במיוחד מהווה קרש קפיצה עבורם בתחומים שונים. סיסמתנו היא: **"אם אתה יכול לחלום את זה, אתה יכול לעשות את זה!"**.

בנוסף ל"חשיבה מחוץ לקופסא" אנו מפתחים אצל התלמידים מיומנויות של שיחה, דיון, הקשבה ועבודת צוות. כמו כן



בשיעורים ניתן מקום חשוב לטיפוח והעמקת הזיקה בין מערכת החינוך והלמידה לעולם התעשייה והעסקים הישראלי, תלמידי בי"ס מרגישים כי למעשיהם משמעות להתפתחות הצמיחה והיצור בישראל. הם מבינים היטב מדוע יש להעדיף תוצרת ישראלית וכיצד כל אחד מהם יכול לתרום את חלקו הקטן בהתפתחות הצמיחה והיצור. התלהבות התלמידים והמוטיבציה הצליחה להדביק את ההורים ואנו זוכים למגוון הרצאות במסגרת "הורים מעשירים" על פרויקטים פרי פיתוח ישראלי.

פרשות השבוע שלי

חקר פרשני וחזותי של פרשות השבוע בבי"ס קס"ם

בני ובנות כיתה ו' בבית ספר קס"ם - בית ספר פתוח- סביבתי, התנסו בחקר פרשת שבוע מעמיק ומשמעותי ובתהליך של לימוד בחברותא וחיבור אישי עם תוצר יצירתי. היחידה עסקה בקריאה אקטואלית בפרשת השבוע, דרך עיסוק בפרשנויות, סוגיות של אחריות אישית, מחויבות חברתית ועצמאות



אישית. בתחילת התהליך התקיים דיון על השאלות מה המוטיבציה לקיים זיקה פעילה לסמל יהודי? מהי תרבות וספרות יהודית? מה מעמדו של סמל בת/בר המצווה בהיסטוריה היהודית? בשיעורים עם רב שביקר בבית הספר התקיימו סדנאות ובהן מפגש עם מעגל השנה ושיבוץ ימי ההולדת ופרשות השבוע, היכרות עם פרשת השבוע (כללי) ועם הפרשה הספציפית של כל תלמיד.

ביום מרגש במיוחד התקיים מפגש בוקר בבית הכנסת עם ההורים והסבים שהתקבצו לארוחת שחרית.

התלמידים והתלמידות התוודעו למבנה, למסורות ולמנהגים, התנסו בעליה לתורה, קריאה בתורה וחשבו לאילו מן הסמלים הללו הם יכולים להתחבר? כל תלמיד חקר את פרשת השבוע בה נולד ע"פ ציר מארגן ובחן כיצד הוא מפרש את הנושא/ הערך הסיפור, החוויה, המילה. התוצרים נבנו כך שיעבירו הן את המסר והן את החוויה האישית הרגשית. **לקריאה נוספת לחצו כאן**



גלגל הטקסונומיה של בלום

האתר מציג את הטקסונומיה של בלום בשילוב מיומנויות המאה ה-21 לכל אחת מרמות החשיבה. הגלגל מציג כיצד שימוש בכלים שונים מסיע לפיתוח מיומנויות חשבה גבוהות, בדרכים שונות. למעבר לאתר לחצו על התמונה



בחירות בגן חובה במושב שריגים - הגננת רחלי עובדיה

בעקבות הבחירות במדינת ישראל, לא פסח השיח על ילדי גן חובה במושב שריגים במ"א מטה יהודה, והם החליטו לבחור מנהיג משלהם. כל אדם - גבר או אשה, שהובילו שינוי ותמורה יכלו להיכנס לרשימה. פניתי להורים להרתם למשימה, לבחור דמות ולשלוח עליו ספרות מתאימה. המגוון היה רחב:

- מארי קירי מגלת הרדיום
- ג'ינגיס חאן
- דבורה הנביאה
- דוד המלך
- אברהם אבינו
- משה
- ניתאי הארבלי חכם המשנה

הילדים בגן למדו על כל מועמד, ציינו את מהות מנהיגותו וציינו גם את חסרונותיו. המועמדים הביאו תחפשות בעזרתן לבשו את דמות המנהיג, אך לא הייתה תעמולת בחירות. הגננת רחלי ביקשה מכל ילד להקשיב לקולו הפנימי על מנת לבחור מנהיג.

הילדים קיימו בגן בחירות אמתיות עם משקיפים וסופרי קולות. דוד המלך ניצח ונבחר למנהיג המועדף.

הילדים למדו על נטיית הלב לעומת לחץ חברתי, על ביקורת למרות הערצה. **למידה משמעותית לשמה.**

לומדים מתמטיקה חוויתית בבית ספר סאלד

בשיעורי המתמטיקה בבית הספר סאלד לומדים

בצורה חוויתית המשלבת את עקרונות הלמידה המשמעותית.

המורה שרית חנון (כתות ה') מיישמת בכתה עקרונות ללמידה חוויתית מתוך מסגרות הפיתוח המקצועי במתמטיקה בשנים האחרונות;

- **גמישות פדגוגית** – השקעת זמן, חשיבה ועשייה בנושאים מעניינים, מגוונים ויצירתיים בנוסף לתכנית הלימודים, לדוגמא: חוקיות בצביעת מפות.
- **למידה רב חושית** - למידה גם בעזרת חוש המישוש - הנגיעה בחומרים, גזירה וחקירה בכתה והגעה למסקנות מתוך העשייה היצירתית. לדוגמא: חישוב שטח משולש בעזרת גזירות והשוואת שטחים.



- **מודלים לפתרון בעיות** - התלמידים מקבלים בעיה מורכבת בפתיחת השיעור, ואיתה עליהם להתמודד. העבודה מתבצעת בקבוצות בעזרת אביזרי המחשה מתאימים ועל בסיס ידע קודם. המורה מנהלת דיון בעקבות אסטרטגיות פתרון

מגוונות של תלמידים, וביחד

מגיעים לעקרונות ולמסקנות הנדרשות.



מתוך התהליך ניכר כי הן התלמידים והן המורה מביעים התלהבות והנאה מצורת למידה זו.

הכנת ארוחת בוקר בריאה ומזינה כמטלת הערכה חלופית במדעים

כתה ט' בבי"ס "בית שולמית" המורה: עדינה פריימן.

המשימה נבנתה בשיתוף עם המדריכה רחל נתנאלי-אבו, ומאפשרת לתלמידות להמחיש את הידע שרכשו במהלך הלמידה בשיעורי מדעים בנושא "בריאות ותזונה". בהוראת נושא זה דנו בחשיבותה של תזונה נכונה המספקת את כל צרכי הגוף ובסכנות הכרוכות באכילה שאינה

מאוזנת. התלמידות עבדו בקבוצות והתבקשו לתכנן ארוחת בוקר תוך שילוב קבוצות מזון שונות, לחשב את הערך הקלורי והערך התזונתי של המזונות השונים. הכנת ארוחת בוקר זו הביאה את הבנות לחשוב על תזונתן באופן מעשי. תלמידות רבות סיפרו כי למידת נושא התזונה וביצוע המטלה גרמו להן לשקול את ההיבט התזונתי - בריאותי בעת רכישת וצריכת מוצרי מזון, והנושא אף הפך להיות חלק מהשיח בביתן.

לבריאות ובתאבון

